

IV. Подальшому ефективному розвитку секторальної децентралізації в освіті бракує: відсутність базового пакету реєстру повноважень (власних, закріплених, переданих) в галузі шкільної, професійної та вищої освіти між різними рівнями органів місцевого самоврядування; невідповідність формули розподілу освітньої субвенції новому АТУ; незабезпеченість достатньої кількості місць у дошкільних навчальних закладах та брак фінансування сфери дошкільної освіти, яке забезпечується виключно з місцевих бюджетів.

V. Неєфективність кадрового забезпечення управління розвитком громад в нових умовах [2]. Кваліфікація службовців ОМС – ключовий чинник їх спроможності здійснювати розширені повноваження. Тому проблеми низької кваліфікації та дефіциту кадрів місцевого самоврядування стосуються як місцевого економічного розвитку, де артикулювалась проблема браку компетентності в стратегічному плануванні економічного розвитку, так і адміністративної спроможності реалізовувати визначені законодавством повноваження. Перспективи покращення такого стану стримуються відсутністю формалізованих кваліфікаційних вимог до посад в ОМС, відсутністю умов задля оновлення знань, потрібних для управління, відсутністю нормативно визначеної системи вивчення потреб службовців ОМС у професійному навчанні та моніторингу потреб органів влади в кваліфікованих працівниках.

Інформаційні джерела

1. Моніторинг процесу децентралізації станом на 10.09.2020. Мінрегіон. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/593/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B3__10.09.2020.pdf (дата звернення: 18.05.2021)

2. Сопов А. К. Інструменти вирішення організаційних проблем при формуванні об'єднаних територіальних громад. Аналітична записка. Київ: НІСД, 07.08.2020. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/regionalniy-rozvitok/instrumenti-virishennya-organizaciy-nikh-problem-priformuvanni> (дата звернення: 28.05.2021)

Пилипів Н.І., д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри теоретичної і прикладної економіки

П'ятничук І.Д., к-т екон. наук, доц., завідувач кафедри управління та бізнес-адміністрування

СологубС.І., аспірант, науковий керівник Пилипів Н.І. ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

РОЛЬ СТРАТЕГІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ОТГ В
 КОНТЕКСТІ ЗМІНИ ПІДХОДІВ О РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В
 УКРАЇНІ

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку України особливу роль відіграють процеси децентралізації влади, які розпочались у 2014 р. і на сьогоднішній день активно імплементуються через надання ширших повноважень органам місцевого самоврядування у межах новостворених об'єднаних територіальних громад (ОТГ). Така ситуація зумовлює необхідність у формуванні теоретико-методичних основ забезпечення соціально-економічного розвитку громад, у основному, через зростання рівня відповідальності місцевої влади перед громадами за розподіл й ефективне використання ресурсів, вирішення соціальних проблем громади, обґрунтування вибору відповідного шляху розвитку ОТГ.

У результаті вивчення спеціальної наукової літератури, також встановлено, що основні теоретико-методичні дослідження щодо стратегії стосуються підприємств і враховують їхню специфіку функціонування. А дослідження стратегії ОТГ носять одиничний характер і у міру наявності кардинальних відмінностей від функціонування підприємств, не можуть застосовуватися для формування стратегії соціально-економічного розвитку ОТГ[1, с. 39].

З огляду на таку ситуацію, запропоновано авторське бачення трактування терміну «стратегія ОТГ»: це довгостроковий план (програма) розвитку територіальної громади, що передбачає визначення генерального напрямку (курсу, орієнтиру) розвитку територіально громади та сукупність послідовних дій для забезпечення її конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості.

Мова йде про відповідний набір норм, орієнтирів, напрямків, сфер, правил, що мають сприяти забезпеченню успішному досягненню головних довготермінових цілей громади для розв'язання ключових її проблем. Така стратегія має відображати концепцію розвитку територіальної громади у довготерміновій перспективі для забезпечення конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості громади, забезпечувати сумісність усіх планів розвитку громади, завчасно реагувати на зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі. Таке трактування дасть змогу закласти фундаментальні теоретико-методичні основи у досліджуваній проблематиці та стати рушійним фактором для проведення наступних досліджень.

У той час хочемо відмітити, що важливим є також застосування терміну «стратегія соціально-економічного розвитку ОТГ», оскільки термін «стратегія ОТГ» носить узагальнюючий характер і не відображає відповідність цілям сталого розвитку. Тому під стратегією соціально-економічного розвитку ОТГ пропонуємо розуміти довгостроковий план (програму) розвитку територіальної громади, що має на меті забезпечення економічного розвитку та розв'язання її соціальних проблем з допомогою визначення послідовних дій у контексті реалізації цілей сталого розвитку[2].

Стратегія соціально-економічного розвитку ОТГ в контексті зміни підходів до регіонального розвитку в Україні відіграє таку роль:

- забезпечує сумісність усіх планів розвитку територіальної громади;
- узгоджує всі складові соціально-економічного розвитку територіальної громади, об'єднуючи їх у єдине ціле;
- є інструментом для планування, реалізації та контролю генерального орієнтиру соціально-економічного розвитку територіальної громади;
- є засобом досягнення запланованого результату;
- є засобом для розв'язання ключових проблем в територіальній громаді.

Таким чином, проведене дослідження ролі стратегії соціально-економічного розвитку ОТГ в контексті зміни підходів до регіонального розвитку в Україні засвідчило актуальність обраної тематики. У результаті вивчення літератури виявлено необхідність формулювання авторського бачення щодо сутності терміну «стратегія ОТГ» на сучасному етапі децентралізаційних процесів у національній економічній, політичній та правовій системі.

Інформаційні джерела

1. Пилипів Н.І., П'ятничук І.Д., Сологуб С.І. Концепція соціальної відповідальності ОТГ у контексті сталого розвитку. Вісник Прикарпатського університету. Серія: Економіка. 2018. С. 36-42.
2. Цілі сталого розвитку 2016-2030. Представництво ООН в Україні.
URL: <http://www.un.org.ua/ua/publikatsii-ta-zvity/un-in-ukraine-publications/4203-2017-natsionalna-dopovid-tsili-staloho-rozvytku-ukraina-iaka-vyznachaie-bazovi-pokaznyky-dlia-dosiahnennia-tsilei-staloho-rozvytku-tssr>.

Сторонянська І.З., д.е.н., проф. заступник директора з наукової роботи
Беновська Л.Я., к.е.н., стр. дослідник, с.н.с.відділу регіональної фінансової політики

ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І.Долішнього НАН України», м.Львів

ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Важливим напрямком наукових дослідження регіонального розвитку в умовах пандемії COVID -19 є оцінювання впливу змін в економіці регіону на доходи місцевих бюджетів, оскільки, з одного боку, податкові доходи найшвидше реагують на зміну економічної динаміки, з іншого – саме на місцеві бюджети лягли значні видатки на боротьбу з поширенням пандемії.

За результатами бюджетної децентралізації основними бюджетоформуєчими податками для місцевих бюджетів стали податок з